

Forfatter: Ingemann, Bernhard Severin

Titel: BREV TIL: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin FRA: Ingemann, Bernhard Severin (1831-01-20)

Citation: Ingemann, Bernhard Severin: "BREV TIL: Grundtvig, Nikolai Frederik Severin FRA: Ingemann, Bernhard Severin (1831-01-20)", i *Grundtvig og Ingemann*, Forlagt af Samfundet til den Danske Litteraturs Fremme, s. 107. Onlineudgave fra Danmarks Breve: https://tekster.kb.dk/text/letters-001989206-000-shoot-L001989206000_0038.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvig og Ingemann

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Ingemann til Grundtvig.
Sorø. d. 20. Jan. 1831.

Kjære Grundtvig!

I det jeg nu takker for dit sidste venlige Brev, kan jeg tillige takke dig for dine politiske Betragtninger, som jegs. 108anser for et godt og kraftigt Ord i rette Tid, der vist kan virke gavnlig paa mange. Den Rolighed og Moderation, hvormed du har sagt din Mening, hidrager ikke lidet til at skaffe den Indgang, skjønt den er stik imod de flestes Synsmaade. I Hovedsagen er jeg nær ved at være ganske enig med dig: af den nye franske Revolution venter jeg heller intet godt, hverken for Frankrig eller Europa. skjønt jeg tror, at det Brud paa Chartet, der foranledigede dets rasende Omstyrting, var væsentligt og vigtigere, end du antager; men tilstrækkelig Bevæggrund til, hvad der vistnok af en dybere og fordømmelig Grund skete, anser jeg det heller ikke for. At det for en stor Del er Dreng og Pøbel, der, i Forening med Veteranerne fra den gamle Revolutions Jakobin- Klubber, nu selv vil regere eller omstyrte al Regering, synes mig nu, man hver Dag ser tydeligere; og hvor Majestæten ikke længere er af Guds, men af Folkets Naade, maa den vist skifte med Vinden og aura popularis ¹⁾. Hvad du siger mod Rigsdagene, synes mig især godt om. En velordnet Skrivefrihed ønsker jeg os ogsaa; men jeg tror ikke, der var stort vundet ved at antage en litterær Myndighedsalder og en særskilt Skribentstand., da de aandelige umyndige findes i enhver Alder og Stand, og det næppe er de Ordførere, der kunne henregnes til Børn og Pøbel, som mest ved Skrifter mislede Læseverdenen, men snarere de selvgjorte Formyndere selv, de voxne højlerde og overmyndige Mestere i de videnskabelige Lav og de deputerede i vore Aands-, Fornufts-, Smags- og Religjons-Direktjoner. Naar slige Talere paa Litteraturens Rigsdage (som Tilfældet nu er) faa kjendelige Børne- og Pøbel-Stemmer paa deres Parti, tabe de netop hos den fornuftige Del af Folket den Avtoritet, de vil anmasse sig; det var derfor vist næppe en Gang ønskeligt, s. 109at den saakaldte „offentlige Stemme“, der ved sine slette Organer har tabt al Agtelse, ved et tilsyneladende Myndighedsstempel skulde komme til Ære og Værdighed igjen; men det synes mig, at hvor enhver myndig og umyndig (som nu) har Lov til at skrig med, maa den Røst, der skal gjælde for en virkelig offentlig Stemme, fra en aandelig myndig- Ordfører, ved sin egen og Sandhedens Kraft gjøre sig gjældende; og det, mener jeg, er et bedre Vidnesbyrd end alle Attester fra vederhæftige Litteratorer. Af vore nuværende slette og forvildende Ordførere i Litteraturen ere nok de fleste, om ikke alle, myndige nok, hvad Alderen angaar, ligesom de kun ere alt for myndige i Henseende til den Vigtighed, de tiltro sig. Om ogsaa nu og da en enkelt Skoledreng opløfter sin Kyllingerøst i Bladene, har det næppe stort at betyde og maa snart tabe sig i det almindelige Kvæk. Naar Tilladelse til at lade Skrifter trykke blev et Prærogativ for vel studerte, borgerlig myndige Mænd, vilde vist ogsaa den studerende Ungdom hige derefter som et Karletegn (ligesom nu efter Tobakspiben, hvor den er forbudt de smaa), og vi vilde maaske saaledes faa en langt større Mængde umodne Skribenter, der til Dels kun skrev for Karleværdigheden. Se deri er det fornemmelig, jeg afviger fra din Mening om Indskrænkning i Trykkefriheden. Naar alt kun trykkes under Navn og Ansvar, og kun Angreb paa Religion, Moralitet og den offentlige Rolighed var strafskyldige, tror jeg for Resten, den mindste Indskrænkning baade var klogest og ønskeligst. Hvad du i Maanedsskriftet har sagt om Reformatjonens Fortsættelse i Kirken, synes mig aldeles klart, og jeg længes efter Fortsættelsen om dens Forhold til Stat og Skole.

Jeg har da læst de berømte Gjenganger-Breve; det or en næsten skuffende Efterligning ikke alene af Baggesens Rimbrev-Stil, men af hans Synsmaade paa hans laveste Standpunkt som det 18de Aarhundredes sidste Kunstrepræsentant hos os, naar han som Sprogets Ridder satte Formen, selv i lavest Betydning, over Ideen. Du skulde dog læse det. s. 110Mærkeligt er det, at hvad man her for en Snes Aar siden i den øhlenschlægerske Kunstrevolution vilde have forkastet som gammel udfejjet Surdej, det glider nu ned som sød Mælk og Hvedebrød for den „fine Portjon“. Saa meget har dog Heibergs Legen med de tomme Former udrettet, i Forening med den tilsvarende Tomhed i hans Tumlekreds. Det forekommer mig i det hele, som Oppositionen mod det 18de Aarhundredes Vildfarelser og den hele nye glædelige Retning, vort Aarhundrede syntes at ville slaa ind i, nu fra alle Kanter bliver tilbagetrængt af hule Gjenganger- Masker fra hin Tid, der, som den onde Aand i Parablen, nu kommer tilbage med syv andre og langt værre Kammerater. Spøgeriet i vor Litteratur (fornemmelig i dens Højeste-Ret, det rationalistiske Maanedsskrift) hænger vist nøje sammen med en saadan Reaktjon i Tidsaanden, og vi, som trode at have fulgt det forrige Aarhundredes Galskab til Graven, risikere maaske paa vore gamle Dage at blive levende begravne af dets Gjenfærd. Dog, den Grav, haaber jeg, vi med Guds Hjælp skal sprænge, og den Slægt, der kommer efter os, vil maaske redde, hvad der kun synes at gaa til Grunde med vor gale Tid.

Din hengivne Ven
Ingemann.